

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
GMINY CHEŁM
ZA ROK 2025**

**POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ
NA 2026 ROK**

POKRÓWKA MARZEC 2026 r.

Spis treści:

1. Wstęp.....	3
2. Zakres zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Chełm w Pokrówce w 2025 roku.....	5
2.1 Zadania ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.....	6
2.2 Zadania ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem".....	16
2.3 Zadania ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci - (zadanie zlecone finansowane z budżetu państwa).....	22
2.4 Zadania wynikające z ustawy – Prawo ochrony środowiska.....	23
2.5 Zadania w zakresie pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów.....	24
2.6 Zadania wynikające z Programu „Karta Dużej Rodziny“	25
3. Dodatkowa działalność podejmowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Chełm.....	25
Potrzeby w zakresie pomocy społecznej.....	30

1. Wstęp

Zgodnie z zapisem – art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku „Kierownik ośrodka pomocy społecznej składa Radzie Gminy całoroczne sprawozdanie z działalności Ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.” Niniejsze sprawozdanie zawiera opis najważniejszych działań podejmowanych przez Ośrodek w 2025 roku oraz informacje pozwalające określić najważniejsze zadania do wykonania w 2026 roku.

Pomoc społeczna definiowana jest w ustawie, jako „instytucja polityki społecznej państwa mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia”. Pomoc społeczna opiera się na działaniach formalnie zorganizowanych. Jest to instytucja zatrudniająca wyspecjalizowany zespół, realizujący cele i zadania w określonych strukturach organizacyjnych. Usługi pomocy społecznej wskazują na interpersonalny charakter, wyznaczony przez ustalone kryteria. Są to formalno-prawne warunki, jakie świadczeniobiorca powinien spełniać, aby otrzymać pomoc. Celem pomocy społecznej jest zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin. W chwili, gdy człowiek pozostaje bezradny wobec narastających problemów może zgłosić się do instytucji pomocy społecznej. Instytucja pomocy społecznej świadczy usługi bezpośrednio, to znaczy przeznaczone dla konkretnych jednostek i rodzin. Pracownik socjalny ma za zadanie zidentyfikować potrzeby, zdiagnozować sytuację osób potrzebujących i opracować plan pomocy.

Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Chełm jest jednostką organizacyjną Gminy Chełm. Funkcjonuje na podstawie Uchwały Nr XXI/188/2016 Rady Gminy Chełm z dnia 12 września 2016 roku w sprawie nadania statutu Ośrodkowi Pomocy Społecznej Gminy Chełm oraz na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Przedmiotem działalności Ośrodka jest głównie wykonywanie zadań własnych i zleconych z zakresu pomocy społecznej określonych w ustawie o pomocy społecznej oraz innych ustaw.

Działalność Ośrodka finansowana jest z budżetu Gminy Chełm, dotacji rządowych. Plan finansowy Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Chełm na rok 2025 wynosił 11 543 247,99 zł.

W latach ubiegłych plan finansowy przedstawiał się następująco:

2024 – 11 824 845,71 zł,

2023 - 9 717.956,95 zł,

2022 – 28 368 800,64 zł,

2021 - 24 102 743,45 zł.

Analiza zadaniowa budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Chełm

Plan finansowy i jego wykonanie

Tabela 1. Plan finansowy Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Chełm i jego wykonanie z podziałem na zadania własne gminy i zlecone gminie w 2025 roku – Opracowanie własne.

Zadania	Plan	Wydatki	Środki wykorzystane z budżetu w %
Zadania własne gminy	4 909 389,99 zł	4 584 188,40 zł	93,38
Finansowane z budżetu gminy	3 620 000,00 zł	3 327 233,73 zł	91,91
Finansowane z funduszu z Fundusz Pomocy	128 445,43 zł	128 445,43 zł	100
Dofinansowane dotacją z budżetu państwa	1 160 944,56 zł	1 128 509,24 zł	97,21
Zadania zlecone gminie	6 633 858,00 zł	6 617 725,68 zł	99,76
Razem	11 543 247,99 zł	11 201 914,08 zł	97,04

Procentowy udział wydatków na realizację zadań OPS Gminy Chełm z uwzględnieniem źródeł ich finansowania w 2025 roku:

Zadania własne:

- środki własne gminy – 3 327 233,73 zł,
- fundusz pomocy (Ukraina) - 128 445,43 zł,
- dofinansowanie do zadań, dotacja celowa - 1 128 509,24 zł.

Zadania zlecone:

- środki budżetu państwa – 6 617 725,68 zł.

Środki z Funduszu Solidarnościowego:

- program „Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025 - 787 865,61 zł,
- program „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025 – 58 745,63 zł.

2. Zakres zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Chełm w Pokrówce w 2025 roku.

W roku 2025 Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Chełm realizował szeroki zakres zadań, wynikających z następujących aktów prawnych:

- ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r.,
- ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.,
- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w domowej z dnia 29 lipca 2005 r.,
- ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r.,
- ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów z dnia 4 kwietnia 2014 r.,
- ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007 r.,
- ustawy o dodatkach mieszkaniowych z dnia 21 czerwca 2001 r.,
- ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r.,
- ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994r.,
- ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 r.;
- ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 r.,
- ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" z dnia 4 listopada 2016 r.,
- ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa z dnia 12 marca 2022 r.

- ustawy o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014 r.,
- Uchwały NR 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028,
- ustawy – Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.,
- Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Chełm,
- Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Chełm,
- innych ustaw, uchwał wynikających z przepisów.

2.1 Zadania ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zadania ustawy o pomocy społecznej

Prawo do świadczeń

O pomoc mogą starać się osoby, które spełniają jednocześnie warunki określone w ustawie o pomocy społecznej czyli takie, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej oraz finansowej.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej, na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku, przysługuje osobom i rodzinom z powodu przyczyn (trudna sytuacja życiowa), do których należą:

- sieroctwo;
- bezdomność;
- bezrobocie;
- niepełnosprawność;
- długotrwała lub ciężka choroba;
- przemoc w rodzinie;
- potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;

- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy;
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego; alkoholizm lub narkomania;
- zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe;
- klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Uzyskanie prawa do świadczeń (trudna sytuacja finansowa):

Miesięczny dochód osoby lub rodziny ubiegającej się o pomoc nie może być wyższy od kwoty określonej w ustawie o pomocy społecznej i rozporządzeniu w sprawie kryterium dochodowego (tzw. kryterium dochodowe ustalone zgodnie z art. 8 ust. 1), które wynosi odpowiednio: dla osoby samotnie gospodarującej – 1 010,00 zł dla osoby w rodzinie – 823,00 zł.

Każdorazowe przyznanie pomocy poprzedzone jest rodzinnym wywiadem środowiskowym przeprowadzonym przez pracownika socjalnego w miejscu zamieszkania osoby lub rodziny. Wnikliwa analiza ustalonej sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, dochodowej, zawodowej czy mieszkaniowej pozwala pracownikowi socjalnemu zastosować odpowiednią formę pomocy.

Powody przyznania pomocy przez OPS Gminy Chełm w Pokrówce w 2025 roku:

- ubóstwo 86 rodzin - 139 osób w rodzinie,
- potrzeba ochrony macierzyństwa – 10 rodzin – 66 osób w rodzinie, w tym wielodzietność,
- bezrobocie 43 rodziny 86 osób w rodzinie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego – 5 rodzin 19 osoby w rodzinie,
- przemoc domowa – 6 rodzin 22 osób w rodzinie,
- alkoholizm – 34 rodzin 41 osób w rodzinie,
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego - 2 osób.

W 2025 roku Dyrektor OPS Gminny Chełm wydał 416 decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej, tj. 245 decyzji przyznających świadczenia, 110 decyzji zmieniających, 14 decyzji uchylających, 4 decyzje wygaszające świadczenie, 3 decyzje o zwrocie nienależnie pobranego świadczenia, 4 decyzje skracające, 25 decyzji umarzających, 6 decyzja przyznająca prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, 5 decyzji odmownych, postanowień nie wydano oraz nie było podjęcia zawieszzonego postępowania.

Tabela.2. Rzeczywista liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną w 2025 roku.

	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Rodzin	213	218	227	132	126
Osób	321	331	307	255	242

Źródło: opracowanie na podstawie sprawozdania MPiPS-03R za 2025 r.

Najczęstszą przyczyną ubiegania się o pomoc w rodzinach w 2025 r. (poza ubóstwem), był bezrobocie, alkoholizm, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba któregoś z członków rodziny. Zauważalna jest tendencja malejąca w każdej kategorii powodów przyznawania pomocy, co wynika z malejącej liczby ogólnej osób korzystających. Analizując tendencję spadkową liczby rodzin korzystających ze wsparcia ośrodka należy wskazać, że potrzeba ochrony, niepełnosprawności lub długotrwała i ciężka choroba są czynnikami powstawania kryzysu w rodzinie na terenie naszej gminy.

Przyczyny, które mogą mieć wpływ na spadek liczby rodzin wymagających pomocy finansowej lub w formie rzeczowej to sytuacja na rynku pracy, coraz mniejsze rejestrowane bezrobocie oraz wzrost minimalnego wynagrodzenia. Na poprawę sytuacji materialnej rodzin w szczególności wielodzietnych znaczący wpływ ma kontynuacja tzw. programu „800+”, oraz Dobry Start, które stanowią dodatkowe źródło dochodu, nie wpływające na zmniejszenie innych świadczeń.

Nastąpił spadek liczby rodzin objętych pomocą społeczną w 2025 roku w stosunku do roku 2024, szczególnie w formie świadczeń niepieniężnych – posiłek dla dzieci w szkołach, natomiast liczby osób korzystających z usług opiekuńczych oraz świadczeń w postaci zasiłków celowych na żywność była na poziomie lat poprzednich. W 2025 roku Ośrodek zgodnie z ustawą o pomocy społecznej realizował zadania gminy:

a) **Zasilki stałe** – (finansowane z budżetu państwa).

Tą formą pomocy objęto 44 rodziny 34 osobom w rodzinie dodatkowo opłacono również składki zdrowotne łączny koszt to kwota 534 644,32 zł.

Tabela nr 3 – opracowanie własne.

Forma pomocy	Rok	Liczba osób	Liczba rodzin
Zasilki stałe	2021	41	41
	2022	51	46
	2023	53	46
	2024	55	48
	2025	49	44

w tym osoby pobierające zasilki stałe przebywające w DPS:

Rok	Nowiny	Rejowiec	Bończa
2021	6	0	1
2022	6	2	1
2023	7	1	1
2024	6	0	1
2025	6	0	1

b) **Zasilki okresowe** (finansowane z budżetu państwa).

Z tej formy pomocy skorzystało 35 rodzin 60 osób w rodzinach na kwotę 101 912,02 zł. Zasilki okresowe otrzymały głównie osoby i rodziny, w których występowało bezrobocie, niepełnosprawność lub długotrwała choroba.

Tabela nr 4 – opracowanie własne

Lata	Liczba osób	Liczba świadczeń
2021	48	249
2022	67	192
2023	65	168
2024	53	155
2025	35	170

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

(finansowane z budżetu państwa).

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dostosowane są do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Tą formą pomocy nie objęto mieszkańców Gminy Chełm w związku z brakiem zapotrzebowania na tą formę usług.

c) **Zasiłki celowe i celowe specjalne, rzeczowe** (finansowane z budżetu gminy).

Dla 47 osób na kwotę 28.323,30 zł zasiłki celowe przeznaczone były głównie na: zakup żywności, zakup leków, w tym zasiłki celowe specjalne przyznawane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobom lub rodzinom o dochodach przekraczających kryterium dochodowe (finansowane z budżetu gminy) dla 3 rodzin 4 osoby w rodzinie.

Tabela nr 5 – opracowanie własne.

Lata	Liczba osób	w tym zasiłki celowe specjalne
2021	69	9
2022	62	8
2023	61	8
2024	51	2
2025	47	3

- d) **Zasilek celowy na pokrycie kosztów powstałych w wyniku zdarzenia losowego** (finansowane z budżetu gminy).

W 2025 roku nie wypłacono świadczenia w wyniku zdarzenia losowego.

- e) **Sprawienie pogrzebu** (finansowane z budżetu gminy).

Ośrodek w 2025 r. nie ponosił kosztów związanych z pogrzebem.

- f) **Schronienie**(finansowane z budżetu gminy).

W dniu 18 grudnia 2024 roku została podpisana umowa nr 22/2024 na okres od 01.01.2025 r. do 30.06.2025 r., a następnie kolejna w dniu 24.06.2025 r. nr 8/2025 na okres od 01.07.2025 r. do 31.12.2025 r., pomiędzy OPS Gminy Chełm, a Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Chełmskie w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku mieszkańców naszej gminy. Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Chełm w roku 2025 skierował do schroniska 8 osób.

Łączny koszt za pobyt w schronisku wyniósł – 64.710,00 zł.

- g) **Domy pomocy społecznej** (finansowane z budżetu gminy).

Ośrodek pokrywał koszty pobytu 15 osób przebywających w Domach Pomocy Społecznej. Ogółem 15 osób: DPS w Rejowcu – 4 osoby, DPS w Nowinach 9 osób, DPS w Bończy – 1 osoba, DPS w Tyszowcach - 1 osoba.

Łączny koszt za pobyt mieszkańców Gminy Chełm w DPS w roku 2025 r., wyniósł 1 025 369,25 zł.

Tabela nr 6 – opracowanie własne

Rok	Liczba osób, za które wnoszono odpłatność	Kwota	Liczba osób przebywających w DPS ogółem, którym OPS Gminy Chełm wypłacał świadczenia/opłacał pobyt lub finansował obie formy pomocy równocześnie
2021	17	561 284,58	19
2022	18	746 401,10	20
2023	19	819 883,01	21
2024	15	906 368,50	17
2025	15	1 025 369,25	15

Usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych (finansowane z budżetu gminy).

Usługi opiekuńcze przeznaczone są dla tych mieszkańców Gminy Chełm, którzy z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy osób drugich, a są jej pozbawione (brak możliwości zapewnienia właściwej opieki przez rodzinę, samotność). Z tej formy pomocy skorzystało 22 osoby w różnym wymiarze czasowym, tj. od 1 do 8 godzin dziennie od poniedziałku do piątku. Pełny koszt 1 godziny usług opiekuńczych wynosił 110 % kwoty minimalnej stawki godzinowej określonej Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej obowiązującej w danym roku tj. 33,55 zł, natomiast wartość za 1 godzinę specjalistycznych usług opiekuńczych wynosił 300 % kwoty minimalnej stawki godzinowej określonej Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej obowiązującej w danym roku tj. 91,50 zł (Uchwała Nr XIII/98/2025 Rady Gminy Chełm z dnia 6 lutego 2025 r.).

Na ten cel w 2025 roku przeznaczono 275 970,66 zł.

Dochody z tytułu odpłatności za usługi wyniosły w 2025 roku 78 185,95 zł.

h) **Pozostałe formy pomocy**

Posiłek (finansowane z budżetu gminy oraz budżetu państwa 80%). Ośrodek realizował wieloletni program rządowy "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028. Celem programu było zapewnienie dzieciom, młodzieży, osobom starszym, niepełnosprawnym, samotnym jednego gorącego posiłku dziennie. Program przewidywał również przyznanie zasiłków celowych z przeznaczeniem na zakup artykułów żywnościowych. Beneficjentami tego programu były osoby, których dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał 200% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie tj. 1 646,00 zł na osobę w rodzinie oraz 2 020,00zł dla osoby samotnie gospodarującej.

Na realizację powyższego programu środki własne gminy wyniosły 14.000,00 zł, a dotacja z budżetu państwa 56 000,00 zł. Całość poniesionych kosztów (obiady i zasiłki celowe na zakup żywności) to kwota 70 000,00 zł. Objętych programem zostało ogółem 120 osób, z posiłku dla dzieci i młodzieży w przedszkolach i szkołach skorzystały 57 osób, 75 osobom przyznano zasiłek celowy na zakup żywności. Wśród osób objętych pomocą w formie posiłku było 57 dzieci. Przyznanie pomocy wymagało przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego w 61 rodzinach.

Tabela nr 7 - Opracowanie własne

Lata	Liczba osób (dzieci)	bez konieczności sporządzania wywiadu
2021	51	3
2022	59	2
2023	75	0
2024	50	0
2025	55	2

Realizacja programu operacyjnego „Pomoc Żywnościowa” – pomoc żywnościową w formie paczek żywnościowych otrzymało 56 rodzin w tym 153 osoby. Pomoc żywnościowa polegała na kierowaniu rodzin z terenu Gminy Chełm do PCK. Rodziny odbierały osobiście w siedzibie PCK paczki żywnościowe zawierające m.in. (w zależności od dostawy) następujące produkty: mleko, cukier, makaron jajeczny, kasza jęczmienna, powidła śliwkowe, szynka wieprzowa, szynka drobiowa, fasolka po bretońsku, buraczki, groszek z marchewką, ryż, koncentrat, pomidorowy, olej, herbatniki, miód, pasztet drobiowy, mus jabłkowy, płatki owsiane, kawa zbożowa rozpuszczalna.

Ponadto przed świętami Bożego Narodzenia w ramach Ogólnopolskiej Charytatywnej Akcji „Pomóż Dzieciom Przetrwać Zimę” 65 rodzin otrzymało paczki żywnościowe. Szkoły Podstawowe z terenu gminy wraz z OPS Gminy Chełm aktywnie uczestniczyli w akcji podczas zbiórki ulicznej w dniu 07 grudnia i różnych spotkaniach organizowanych na terenie gminy. Zebrano 661 kg żywności. Z wyżej wymienionej żywności pracownicy ośrodka przygotowali paczki.

Praca socjalna. Jest to działalność nakierowana na pomaganie innym, praca z drugim człowiekiem, skupienie się na rozwiązywaniu problemów jednostki, rodziny lub grupy społecznej. W 2025 r. wsparcia w formie pracy socjalnej udzielono 113 rodzinom. Wsparcie to realizowane było poprzez różnorodne działania np.: doradztwo, rozmowy motywacyjne, skierowania na leczenie, skierowania do innych instytucji, udzielanie porad, pisanie podań lub innych dokumentów, wyszukania oferty pracy, diagnoza rodziny, skierowania do specjalisty, wspólne planowanie, koordynowanie działań podopiecznego, itp.

Zadania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W 2025 roku został uchwalony Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026 – 2028, który został przyjęty Uchwałą Nr XXIX/240/2025 Rady Gminy Chełm z dnia 30 grudnia 2025 r. Program został opracowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Chełm.

Pracownicy socjalni i asystent rodziny wspólnie podejmowali współpracę w zakresie: prowadzenia poradnictwa i edukacji dla rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej oraz udzielania informacji na temat pomocy świadczonej przez właściwe instytucje rządowe, samorządowe i organizacje pozarządowe, udzielania pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w znalezieniu pracy, podnoszeniu kwalifikacji zawodowych oraz zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, współpracy z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny, monitorowania funkcjonowania rodziny, prowadzenia dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną, sporządzania na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach.

Do zadań gminy należy współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

Gmina ponosi koszty pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, rodzinnych domach dziecka i rodzinach zastępczych. W 2025 r. Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Chełm pokrywał koszty pobytu 27 dzieci w Domach Dziecka i rodzinach zastępczych: 12 dzieci przebywało w rodzinach zastępczych spokrewnionych, 5 dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych i 4 dzieci w rodzinach zastępczych niezawodowych. W Domu Dziecka w Siedliszczu przebywało 3 dzieci, w Domu Dziecka w Kazimierzy Wielkiej przebywało 2 dzieci oraz 1 dziecko w Regionalnej Placówce opiekuńczo-terapeutycznej w Kazimierzy Wielkiej.

Wartość zadania – 519 408,27 zł w tym rodziny zastępcze – 178 739,51 zł oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze – 340 668,86 zł.

Wspierając rodziny, Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Chełm udzielał również pomocy w formie: zasiłków stałych, okresowych, celowych, finansowania w formie dożywiania dzieci w szkole, udzielano pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową poradnictwa socjalnego oraz prawnego.

Zadania ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej - Zespół Interdyscyplinarny.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej w Gminie Chełm działa Zespół Interdyscyplinarny, którego zadaniem jest realizacja działań, wynikających z programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej

Uchwałą Nr LXVII/634/2023 Rady Gminy Chełm z dnia 25 sierpnia 2023 r. został określony tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie obowiązujących aktów prawnych:

- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r.;
- uchwały Rady Gminy Chełm Nr LXVII/634/2023 z dnia 25 sierpnia 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego;
- Gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2024-2030 (Uchwała Nr LXXIII/688/2024 Rady Gminy Chełm z dnia 25 stycznia 2024 r.)
- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

Zespół Interdyscyplinarny to grupa 15 specjalistów z różnych instytucji, łącząca swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują, podejmująca współpracę i skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałaniu zjawisku przemocy na terenie Gminy.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele: Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Chełm, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, Sądu Rejonowego, oświaty i ochrony zdrowia.

W 2025 roku odbyło się 9 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego. W trakcie spotkań, przedstawiciele poszczególnych instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego prezentowali sprawozdania z podejmowanych działań edukacyjnych, profilaktycznych mających na celu przeciwdziałanie zjawisku przemocy. Omówiono również szereg innych zagadnień: m.in. związanych z działalnością informacyjną i szkoleniową, analizowano bieżące problemy. Analizowano również informacje dotyczące realizowanych bądź zrealizowanych już działań. Omawiano procedury „Niebieskie Karty. Rozpatrywano skargę na działania grupy diagnostyczno – pomocowej.

W 2025 roku pracowało 46 grup diagnostyczno - pomocowych w ramach procedury „Niebieskie Karty”. 13 grup kontynuowało pracę w okresie sprawozdawczym, a 33 powołane były w omawianym okresie. Grupy diagnostyczno - pomocowe spotkały się na posiedzeniach 160 razy, działaniami grup objętych było 46 rodzin. W roku 2025 zakończono procedurę "Niebieskie Karty" w 34 przypadkach, w 18 przypadkach zakończono procedurę w związku z ustaniem przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej oraz 16 z powodu braku zasadności podejmowania działań.

Wobec innych osób w ramach procedury „Niebieskie Karty” :

- przekazano zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy (art. 207 KK) do prokuratury rejonowej,
- zawiadomiono Sąd Rejonowy w Chełmie III Wydział Rodzinny i Nieletnich o niewłaściwym funkcjonowaniu rodziny, wysyłano prośby o wgląd w sytuację rodziny,
- przekazywano dokumenty do postępowań przygotowawczych prowadzonych przez KMP w Chełmie (zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.)

Sytuacja rodzinna osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie była systematycznie monitorowana przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Chełm oraz dzielnicowych Komendy Miejskiej Policji.

2.2 Zadania ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem".

Świadczenia rodzinne – (zadanie zlecone finansowane z budżetu państwa).

W ramach realizacji zadań zleconych, nałożonych ustawą o świadczeniach rodzinnych w okresie od 01-01-2025 r. do 31-12-2025 r. 537 rodzin skorzystało z różnych świadczeń przewidzianych w/w ustawą, na łączną kwotę 5 574 631,72 zł, w tym wypłacono zasiłki rodzinne wraz z dodatkami na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych tj. metodą "złotówka za złotówkę".

2.2.1 **Zasiłki rodzinne** – wypłacano 116 rodzinom na kwotę 278 417,14 zł. Zasiłek rodzinny przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu dziecka na dziecko do 18 roku życia, do 21 roku życia dziecka pod warunkiem nauki w szkole, bądź do 24 roku życia dziecka, jeżeli dziecko jest niepełnosprawne i kontynuuje naukę w szkole lub szkole wyższej. Zasiłek rodzinny przysługuje w wysokości: 95,00 zł miesięcznie na dziecko do ukończenia 5 roku życia, 124,00 zł na dziecko do ukończenia 18 roku życia i 135,00 zł na dziecko powyżej 18 roku życia.

2.2.2 **Dodatki do zasiłków rodzinnych z tytułu:**

- a. **urodzenia dziecka** – wypłacono 5 osobom na kwotę 5.000,00 zł. Dodatek z tytułu urodzenia przysługuje rodzicowi lub opiekunowi prawnemu dziecka jednorazowo przez rok po urodzeniu dziecka. Dodatek przysługuje w wysokości 1.000,00 zł. Dodatek przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. W przypadku stosowania mechanizmu „zł za zł” kwota dodatku jest proporcjonalnie mniejsza.
- b. **opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego** – nie wypłacono. Dodatek ten przysługuje rodzicowi, opiekunowi prawnemu dziecka w okresie trwania urlopu wychowawczego przez okres 24 miesięcy kalendarzowych, jeżeli osoba pozostawała w zatrudnieniu bezpośrednio przed urlopem wychowawczym przez okres co najmniej 6 miesięcy. Dodatek przysługuje w wysokości 400,00 zł miesięcznie. W przypadku osób, których dzieci są niepełnosprawne dodatek przysługuje przez 72 miesiące kalendarzowe.
- c. **samotnego wychowywania dziecka** – wypłacono 17 samotnym rodzicom (łącznie 145 świadczeń) na kwotę 27.260,42 zł. Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka przysługuje samotnie wychowującym dziecko matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od drugiego z rodziców, ponieważ: drugi z rodziców dziecka nie żyje lub ojciec dziecka jest nieznan. Dodatek przysługuje w wysokości 193,00 zł miesięcznie na dziecko, nie więcej niż 386,00 zł na wszystkie dzieci.
- d. **Dodatek na kształcenie i rehabilitację dziecka niepełnosprawnego** – wypłacono 30 osobom (290 świadczeń) na kwotę 28.432,22 zł. Dodatek przysługuje na kształcenie i rehabilitację dziecka niepełnosprawnego w wysokości 90,00 zł

na dziecko niepełnosprawne do ukończenia 5 roku życia i 110,00 zł na dziecko niepełnosprawne powyżej 5 roku życia.

- e. **rozpoczęcia roku szkolnego** – wypłacono 163 świadczeń na kwotę 15.565,41 zł. Dodatek służy częściowemu pokryciu wydatków związanych z rozpoczęciem nowego roku szkolnego. Przysługuje raz w roku na dziecko rozpoczynające nowy rok szkolny oraz roczne przygotowanie przedszkolne („zerówka”). Dodatek jest wypłacany jednorazowo, w kwocie 100,00 zł lub w kwocie zmniejszonej przy stosowaniu metody „zł za zł”.
- f. **podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania** – wypłacono 56 osobom (łącznie 422 świadczenia) na kwotę 28 596,08 zł. Dodatek przysługuje w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły przysługuje rodzicowi, opiekunowi prawnemu dziecka, jeśli dziecko uczęszcza do szkoły ponadpodstawowej, a także artystycznej. Dodatek przysługuje przez 10 miesięcy, od września do czerwca - w wysokości 69,00 zł miesięcznie, a w przypadku dziecka z orzeczeniem o niepełnosprawności dodatek przysługuje również, przez okres 10 miesięcy w roku w okresie pobierania nauki w szkole, jego wysokość wynosi 113,00 zł miesięcznie.
- g. **z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej** – wypłacono 54 osobom (łącznie 503 świadczenia) na kwotę 46 288,99 zł. Dodatek przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego. Jego wysokość wynosi 95,00 zł miesięcznie na dziecko.

2.2.3 **Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka** – wypłacono 17 osobom (łącznie 17 świadczeń) na kwotę 17.000,00 zł. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje matce lub ojcu albo opiekunowi prawnemu lub opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1.922,00 zł, a kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Świadczenie to przysługuje jednorazowo w wysokości 1.000,00 zł. Wniosek o zapomogę należy złożyć w terminie 12 miesięcy od urodzenia się dziecka albo w tym samym terminie w przypadku objęcia dziecka opieką prawną, opieką faktyczną lub przysposobienia.

2.2.4 **Świadczenie rodzicielskie** – wypłacono 24 osobom (łącznie 161 świadczeń) na kwotę 147.532,30 zł. Świadczenie rodzicielskie jest świadczeniem przeznaczonym głównie

dla matek, które w związku z urodzeniem dziecka nie mają uprawnień do zasiłku macierzyńskiego, ponieważ są osobami niepracującymi, studentkami itp. świadczenie przysługuje matce albo ojcu dziecka (jedynie w przypadkach skrócenia przez matkę okresu urlopu macierzyńskiego, rodzicielskiego, śmierci matki dziecka lub porzucenia dziecka przez matkę), opiekunowi faktycznemu dziecka lub rodzinie zastępczej (z wyj. rodziny zastępczej zawodowej). Świadczenie rodzicielskie przysługuje przez okres 52 tygodni (65 tygodni – w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, 67 tygodni – przy trojgu dzieciach, 69 tygodni – przy czworgu dzieciach i 71 tygodni – w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci podczas jednego porodu). Świadczenie przysługuje od dnia porodu lub objęcia dziecka opieką, a jego miesięczna wysokość wynosi 1.000,00 zł i jest niezależne od dochodu.

2.2.5 Maluch z gminy Chełm – zadanie finansowane z budżetu gminy - wypłacono 62 świadczenia na kwotę 62.000,00 zł. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka pn. „**MALUCH z GMINY CHEŁM**” przysługuje matce lub ojcu albo opiekunowi prawnemu lub opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli co najmniej przez 12 miesięcy przed złożeniem wniosku i w dniu złożenia wniosku nadal zamieszkuje w Gminie Chełm wraz z dzieckiem. Świadczenie to przysługuje jednorazowo w wysokości **1.000,00 zł**. Wniosek o zapomogę należy złożyć w terminie 12 miesięcy od urodzenia się dziecka.

W dniu 28 grudnia 2023 r. uchwałą Nr LXXII/675/2023 Rady Gminy Chełm zmieniono wysokość świadczenia na 1.000,00 zł, które obowiązuje od 1 stycznia 2024 r.

2.2.6 Zasiłki pielęgnacyjne – wypłacono 402 osobom (łącznie 4359 świadczeń) na kwotę 940.846,56 zł. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej legitymującej się znacznym stopniem niepełnosprawności i osobie powyżej 75 roku życia. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje również osobie pełnoletniej o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała przed 21 rokiem życia. Wysokość zasiłku wynosi 215,84 zł miesięcznie.

2.2.7 Świadczenia pielęgnacyjne – wypłacono 114 osobom (łącznie 4359 świadczeń) na kwotę 4 039.692,60 zł. Świadczenie pielęgnacyjne na zasadach obowiązujących do 31.12.2023 r. przysługuje osobie rezygnującej z zatrudnienia lub nie podejmującej zatrudnienia w celu sprawowania osobistej opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem lub krewnym w linii prostej, legitymującym się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub z orzeczeniem o niepełnosprawności, w którym zawarte są odpowiednie zalecenia. Ustawodawca uzależnił nabycie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego również

od warunków, jakie winna spełniać osoba niepełnosprawna. W okresie od 01-01-2025 roku do 31-12-2025 roku świadczenie pielęgnacyjne przysługiwało w wysokości 3 287,00 zł miesięcznie. Świadczenie jest niezależne od dochodu. Świadczenie pielęgnacyjne jest świadczeniem specyficznym, ponieważ nie przysługuje bezpośrednio niepełnosprawnemu, ale osobie, która się nim opiekuje. Po spełnieniu dodatkowych warunków za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne odprowadza się składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne. Od 1 stycznia 2026 r. na podstawie Obwieszczenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 października 2025 r. w sprawie wysokości świadczenia pielęgnacyjnego w roku 2026)- wysokość świadczenia wynosi 3 386,00 zł miesięcznie. Świadczenie pielęgnacyjne na zasadach obowiązujących od 01 stycznia 2024 r. przysługuje:

1. matce albo ojcu,
2. innym osobom, na które zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom,
3. opiekunowi faktycznemu dziecka,
4. rodzinie zastępczej, osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka, dyrektorowi placówki opiekuńczo wychowawczej, dyrektorowi regionalnej placówki opiekuńczo wychowawczej albo dyrektorowi interwencyjnego ośrodka predadopcyjnego.

Jeżeli sprawują opiekę nad osobą w wieku do ukończenia 18 roku życia legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: koniecznością stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Nowe świadczenie pielęgnacyjne mogą otrzymywać osoby, które sprawują opiekę nad osobami niepełnosprawnymi w wieku do ukończenia 18 roku życia. Zmiana dotyczy możliwości łączenia prawa do świadczeń emerytalno - rentowych i aktywności zawodowej bez żadnych ograniczeń z pobieraniem świadczenia pielęgnacyjnego.

Dodatkowo opłacono 696 składek na ubezpieczenie emerytalno - rentowych za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne na kwotę 561.161,12 zł oraz 319 składek zdrowotnych na kwotę 93.862,27 zł.

2.2.8 Świadczenia z funduszu alimentacyjnego – (zadanie zlecone finansowane z budżetu państwa).

W ramach realizacji zadań zleconych nałożonych ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w okresie od 01-01-2025 roku do 31-12-2025 roku ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego skorzystało 34 rodziny, wśród uprawnionych były 42 osoby. Wypłacono świadczenia na łączną kwotę 272.252,73 zł. Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje osobie uprawnionej do alimentów od rodzica, jeżeli egzekucja alimentów okazała się bezskuteczna. Świadczenie przysługuje w/w osobie do ukończenia 18 roku lub do ukończenia 25 roku życia, jeżeli uczy się w szkole lub szkole wyższej. Kwota świadczenia jest równa wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 1 000,00 zł miesięcznie od 1 października 2024 r. ustawą z dnia 21.11.2024 o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zwiększono wysokość świadczenia do 1 000,00 zł. Ponadto tut. Ośrodek prowadził w roku 2025 postępowanie wobec 93 dłużników alimentacyjnych zamieszkujących na terenie Gminy Chełm oraz 149 dłużników alimentacyjnych z poza terenu gminy. Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w roku 2025 to 444.610,37 zł, w tym: przekazane na dochody własne organu właściwego wierzyciela 79.658,39 zł.

Podstawowymi działaniami w tym zakresie są m. in.:

- przeprowadzanie wywiadów alimentacyjnych,
- aktywizacja zawodowa dłużników alimentacyjnych,
- wydawanie decyzji uznających dłużników alimentacyjnych za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych (decyzje takie są podstawą do złożenia wniosku o ściganie i zatrzymanie prawa jazdy),
- składanie wniosków do prokuratury o ściganie dłużników alimentacyjnych,
- składanie wniosków do Starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnikom alimentacyjnym,
- zgłaszanie dłużników alimentacyjnych do biur informacji gospodarczych,
- egzekucja należności od dłużników, w szczególności kierowanie do komorników sądowych wniosków o wszczęcie egzekucji lub wniosków o przyłączenie się do egzekucji wobec dłużników alimentacyjnych
- wnioski kierowane do komorników o przeprowadzenie egzekucji z nieruchomości dłużnika alimentacyjnego.

2.2.9 Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu – (zadanie zlecone finansowane z budżetu państwa).

W ramach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "**Za życiem**" Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Chełm wypłaca jednorazowe świadczenie. W roku 2025 r. z tego świadczenia skorzystała 1 osoba, której wypłacono łącznie 4.000,00 zł (1 świadczenie). Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. Jednorazowe świadczenie przysługuje z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii.

Jednorazowe świadczenie przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu (wymogu tego nie stosuje się do osób będących prawnymi lub faktycznymi opiekunami dziecka, a także do osób, które przysposobiły dziecko). Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną. Wysokość świadczenia wynosi jednorazowo 4 000,00 zł. Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

2.3 Zadania ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci - (zadanie zlecone finansowane z budżetu państwa).

Świadczenie wychowawcze potocznie nazywane „świadczeniem 800 plus“ od 01.06.2022 r. jest zadaniem realizowanym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Ośrodek realizuje wypłatę tego świadczenia głównie w związku z koordynacją systemu zabezpieczeń społecznych z rozstrzygnięć Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego – w okresie od 01.01.2025 r. do 31.12.2025 r. – nie wypłacano tego świadczenia. Poniesiono tylko koszt

2.000,00 zł na zakup licencji do obsługi świadczenia (refundacja kosztów obsługi).

2.4 Zadania wynikające z ustawy – Prawo ochrony środowiska

Ustawą z dnia 14 sierpnia 2020 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw, wprowadzono zmiany do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska. Zmiany weszły w życie z dniem 1 października 2020 r. Zgodnie z art. 411 ust. 10g – 10s ww. ustawy wójt, burmistrz, prezydent miasta ma obowiązek wydawania zaświadczeń dla osób fizycznych, które zamierzają składać wnioski o przyznanie dofinansowania z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub z wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w ramach Priorytetowego Programu „Czyste Powietrze”. Złożenie wniosku o dofinansowanie jest uwarunkowane posiadaniem takiego zaświadczenia.

Zaświadczenia wydawane są w celu potwierdzenia przeciętnego miesięcznego dochodu na jednego członka gospodarstwa domowego osoby ubiegającej się o dofinansowanie. Procedurę wydawania wyżej wymienionych zaświadczeń OPS Gminy Chełm rozpoczął w 2020 r.

W ramach programu wydano 90 zaświadczeń w roku 2025.

2021 r. – 76 szt., 2022 r.- 67 szt., 2023 r. - 225, 2024 – 369 szt.

Zadania w zakresie dodatków mieszkaniowych:

Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem przyznawanym na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych. Zadaniem Ośrodka Pomocy Społecznej jest prowadzenie postępowania dotyczącego wydawania decyzji w sprawach dodatku mieszkaniowego na zasadach określonych w ustawie oraz przeprowadzanie wywiadu środowiskowego celem ustalenia stanu majątkowego wnioskodawcy. Dodatek mieszkaniowy jest to forma pomocy państwa dla osób, które nie są w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, w trudnej sytuacji życiowej. Przepis art. 2 ustawy o dodatkach mieszkaniowych uzależnia przyznanie dodatku od posiadanego tytułu prawnego do lokalu mieszkalnego. Wnioskujący o takie świadczenie musi spełniać wszystkie przesłanki wymienione w ustawie o dodatkach mieszkaniowych m. in. dochodowe i metrażowe. Niespełnienie choćby jednego z nich wyklucza przyznanie dodatku mieszkaniowego.

Dodatek mieszkaniowy przyznaje się na okres 6 miesięcy. Jeżeli osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy nie opłaca na bieżąco czynszu za lokal, to wypłata dodatku

mieszkaniowego jest wstrzymana do czasu pokrycia zaległości. Decyzja o przyznaniu dodatku wygasa, jeżeli zaległości nie zostaną pokryte w ciągu trzech miesięcy od ich powstania. O ponowne przyznanie dodatku można wystąpić dopiero po uregulowaniu zaległości. W roku 2025 przyznano dodatki mieszkaniowe dla 3 gospodarstw domowych na łączną kwotę wynoszącą 12. 139,32 zł.

Powyższa kwota rozkłada się na poszczególne zasoby mieszkaniowe następująco:

- prywatne – 12 świadczeń na łączną kwotę 4.716,30 zł,
- wspólnoty mieszkaniowe 18 świadczeń na łączną kwotę 7.423,02 zł.

Łącznie w 2025 roku wydano 4 decyzje.

2.5 Zadania w zakresie pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów.

Prowadzenie postępowania w zakresie pomocy materialnej o charakterze socjalnym.

Biuro Obsługi Szkół realizując powyższe zadanie prowadziło postępowanie wobec:

- 11 uczniów otrzymało stypendium szkolne za okres styczeń – czerwiec w roku szkolnym 2024/2025 i 2 uczniom przyznano zasiłek szkolny w wysokości 340,00 zł oraz 11 uczniów otrzymało stypendium za okres wrzesień – grudzień w roku szkolnym 2025/2026.

Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym została udzielona uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów nie przekraczających 823,00 zł na osobę z powodu: bezrobocia, niepełnosprawności, ciężkiej lub długotrwałej choroby, wielodzietności, wychowywania dzieci w rodzinie niepełnej, braku umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczej, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego. W okresie od 01-01-2025 r. do 30-06-2025 r. przyznano stypendia na kwotę 15 634,40 zł. Natomiast w okresie od 01-09-2025 r. do 31-12-2025 r. przyznano stypendia na łączną kwotę 9 076,80 zł i z tego tytułu poniesiono wydatki na łączną kwotę 24.711,20 zł. Stypendia przeznaczone były w szczególności na zakup: podręczników szkolnych, przyborów szkolnych, ubrań sportowych, udział w zajęciach edukacyjnych pozalekcyjnych oraz dydaktyczne pomoce naukowe.

2.6 Zadania wynikające z Programu „Karta Dużej Rodziny“ .

Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Chełm realizował rządowy program dla rodzin wielodzietnych zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2014 r. o „Karcie Dużej Rodziny“. Karta to system zniżek dla rodzin wielodzietnych w zakresie zakupów: artykułów spożywczych, edukacji, kultury, łączności, mieszkania, odzieży i obuwia, sportu, rekreacji, turystyki, transportu, usług, usług na odległość. Program zniżek dla posiadaczy Karty Dużej Rodziny jest niezwykle rozwinięty, uczestniczy w nim niemal 25 tysięcy firm w Polsce, a uprawnienia do rabatów przysługują milionom Polaków. Miejsca honorujące „Kartę Dużej Rodziny“ oznaczone są specjalną naklejką. W roku 2025 wydano 113 kart uprawniających do korzystania z Programu wsparcia rodziny 3+ oraz 3 duplikatów.

Koszty obsługi zadania wyniosły 872,00 zł (zadanie zlecone).

3. Dodatkowa działalność podejmowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Chełm.

Ośrodek podejmował także wiele dodatkowych działań w celu podnoszenia jakości i poszerzenia usług świadczonych dla mieszkańców Gminy Chełm takich jak:

- **ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa z dnia 12 marca 2022r.;**

Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Chełm realizował zadania wynikające z ustawy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego państwa. Obywatelom Ukrainy, którzy wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Świadczenie pieniężne z ustawy o pomocy społecznej w formie zasiłku stałego wydano 4 decyzje przyznające świadczenie, 1 decyzję uchylającą. Łączna kwota to 12 171,09 zł.

Realizowano również pomoc wynikającą z ustawy o świadczeniach rodzinnych (świadczenia pielęgnacyjne, zasiłki pielęgnacyjne). Wydano 7 decyzji dla 5 rodzin.

25 zasiłków pielęgnacyjnych na łączną kwotę 5 396,00 zł,

24 świadczenia pielęgnacyjne na łączną kwotę 78 888,00 zł, opłacono 24 składki emerytalno - rentowe na kwotę 21 710,00 zł oraz 24 składki zdrowotne w wysokości 7 100,00 zł.

Program Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością - głównym celem zadania było wprowadzenie usług asystenta, jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowania w życiu społecznym osób z niepełnosprawnością.

Usługi asystencji osobistej polegały w szczególności na pomocy asystenta w:

- wsparciu uczestnika w czynnościach samoobsługowych, w tym utrzymaniu higieny osobistej,
- wsparciu uczestnika w prowadzeniu gospodarstwa domowego i wypełnianiu ról w rodzinie,
- wsparciu uczestnika w przemieszczaniu się poza miejscem zamieszkania,
- wsparciu uczestnika w podejmowaniu aktywności życiowej i komunikowaniu się z otoczeniem.

Na realizację zadania pozyskano środki z Programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025 w wysokości – 816 612,00 zł, wykorzystano 787 865,61 zł.

Do udziału w programie zakwalifikowano 26 osób, w tym 11 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, 10 osób ze znacznym sprzężonym stopniem niepełnosprawności oraz 1 osobę z umiarkowanym sprzężonym stopniem niepełnosprawności i 4 z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Łączna liczba godzin usług wyniosła 14 772. Usługi świadczyło 25 asystentów były to osoby wskazane przez wnioskodawców programu.

Program Opieka wytchnieniowa - głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad członkiem rodziny jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla:

1. Dzieci od ukończenia 2 roku życia do ukończenia 16 roku życia posiadających orzeczenie o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami w pkt 7 i 8 w orzeczeniu: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.
2. Osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o niepełnosprawności:
 - a. znacznym stopniu niepełnosprawności, lub
 - b. o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, lub
 - c. traktowane na równi do wymienionych w lit. a) i b) zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Usługi asystencji osobistej polegają na wspieraniu przez asystenta osoby z niepełnosprawnością w różnych sferach życia, w tym:

- a. wsparciu uczestnika w czynnościach samoobsługowych, w tym utrzymaniu higieny osobistej,
- b. wsparciu uczestnika w prowadzeniu gospodarstwa domowego i wypełnianiu ról w rodzinie,
- c. wsparciu uczestnika w przemieszczaniu się poza miejscem zamieszkania,
- d. wsparciu uczestnika w podejmowaniu aktywności życiowej i komunikowaniu się z otoczeniem.

Na realizację zadania pozyskano środki z Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025 w wysokości – 58.752,00 zł, wykorzystano 58.745,63 zł. Do udziału w programie zakwalifikowano 5 osób. Usługi świadczone były w ramach pobytu okresowego maksymalnie 4 godziny dziennie, łączna liczba godzin usług wyniosła 1152 godziny (dla 4 osób po 230 godzi i 1 osoba 232 godziny). Usługi świadczyło 4 asystentów były to osoby wskazane przez wnioskodawców programu.

Ponadto w ramach działań profilaktycznych i informacyjnych pracownicy uczestniczyli w różnych spotkaniach organizowanych na terenie gminy między innymi:

- 17.01.2025 r. - zorganizowano spotkania pod hasłem WALCZ O MARZENIA - Spotkanie pokoleń Tradycje wczoraj i dziś odbyło się w świetlicy Deputyzach Królewskich.
- 01.02.2025 r. odbyła się zabawa karnawałowa pod hasłem „Rodzina razem” w Szkole Podstawowej im. Władysława Broniewskiego w Strupinie Dużym.
- 25.03.2025 r. - Koło Gospodyń Wiejskich z Rożdżałowa wraz z ośrodkiem zorganizowało spotkanie „Bezpieczny senior”.
- 1.04.2025 r. - Razem w światowym dniu świadomości autyzmu wraz ze szkołami i Urzędem Gminy przyłączyliśmy się do akcji promowania świadomości o autyzmie.
- 11.04.2026 r. - wspólnie z radnym Markiem Chybiakiem i Kołem seniorów „U sołtysowej w Pokrówce” zorganizowaliśmy spotkanie promujące zdrowy styl życia pod hasłem „Ze zdrowiem ci do twarzy”.
- 15.05.2025 r. - odbyło się spotkanie dotyczące rozwoju usług hospicyjno -opiekuńczych z prezesem Stowarzyszenia Hospicjum Domowego im. ks. Kanonika Kazimierza Malinowskiego w Chełmie.

- 05.07.2025 r - uczestniczyliśmy w Powiatowym Pikniku Rodzinnym pod hasłem „ Razem najlepiej” w miejscowości Jagodne.
- 25.08.2025 r. - uczestniczyliśmy w dożynkach Gminnych - poszukując do współpracy rodzin wspierających.
- 07.09.2025 r. - uczestniczyliśmy w pikniku „ Pożegnanie wakacji “ w Janowie na zaproszenie radnego Tadeusza Szachoña, podczas którego promowaliśmy rodzicielstwo zastępcze i prowadziliśmy kampanię w poszukiwaniu rodzin wspierających.
- 11.09.2025 r. - odbyło się spotkanie z przedstawicielami Ochotniczego Hufca Pracy podczas którego, zachęcano do udziału w projekcie „ Korpus kariery”. Projekt skierowany był do osób młodych, osób biernych zawodowo oraz bezrobotnych.
- na przełomie października i listopada 2025 r. - zorganizowano 3 spotkania (webinary) dla mieszkańców Gminy Chełm w ramach akcji Dzieciństwo bez przemocy w świetlicach w miejscowościach Żółtańce, Srebrzyszcze i Nowosiółki.
- 30.10.2025 r.- na zaproszenie radnej Iwony Wnuk – Gregorczyk wspólnie bawiliśmy się na balu Wszystkich Świętych w Żółtańcach Kolonii - ocieplając wizerunek pomocy społecznej.
- 25.11.2025 r. - uczestniczyliśmy w kampanii 16 dni przeciwko przemocy ze względu na płeć - we współpracy z ZI, KMP, GKRPA, i pedagogami szkolnymi.
- w listopadzie 11 rodzin wzięło udział w warsztatach kulinarnych w ramach działań przeprowadzanych ze środków towarzyszących w Programie Fundusze Europejskie na pomoc żywnościową 2021- 2027 podprogram 2024 organizowanych przez PCK w Chełmie.
- 10.12.2025 r. - Zespół Interdyscyplinarny wspólnie z ośrodkiem zorganizował rozstrzygnięcie konkursu plastycznego dla uczniów naszych szkół pod hasłem „ Rodzina bez przemocy i alkoholu”.
- uczestniczyliśmy w kampanii tydzień pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem we współpracy - ZI, KMP, prawnikiem, GKRPA
- pracownicy ośrodka w ramach pracy socjalnej pomagali w uzyskaniu Ogólnopolskie Karty Seniora - 16 seniorów uzyskało kartę upoważniającą do różnych ulg na terenie kraju.
- w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Zbyszko 2 mieszkańców naszej gminy zakwalifikowano do programu Fundacja Biedronki i otrzymali kartę na zakupy w sklepach Biedronki w wysokości 230,00 zł miesięcznie przez okres 10 miesięcy tj. od 1 października 2025 r . do lipiec 2026 r.

- w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Wiosna, które było organizatorem Szlachetnej Paczki, której celem jest mądra pomoc, czyli taka, która wspiera rodziny w walce z trudnościami, a nie tylko dostarcza doraźnego wsparcia materialnego zgłosiliśmy 10 rodzin do tego projektu.
- w roku 2025 realizowaliśmy projekt socjalny „Koperta życia”. Podczas różnych spotkań i wykonywania pracy socjalnej przez pracowników ośrodka przekazano 92 koperty życia mieszkańcom naszej gminy.

Akcja nadal trwa i skierowana jest do osób zamieszkujących na terenie Gminy Chełm:

- starszych powyżej 60 roku życia
- samotnych
- przewlekle chorych/niepełnosprawnych

„Koperta życia” to karta, w której podaje się informacje dotyczące jej właściciela – dane osobowe, numer telefonu do bliskiej osoby, przebyte choroby, zażywane leki i uczulenia. Kartę wkłada się najczęściej do lodówki, na której umieszcza się magnes z nadrukiem „Koperta życia”. Umieszczenie koperty w miejscu widocznym i dostępnym umożliwia służbom medycznym w razie wypadku lub zasłabnięcia, a także policji, straży pożarnej czy służbom socjalnym szybki dostęp do podstawowych informacji o seniorze. „Koperta życia” przyspiesza ratownikom medycznym dostęp do ważnych informacji medycznych mogących uratować życie, ułatwia także prace innym służbom oraz zwiększa poczucie bezpieczeństwa osób starszych zamieszkujących na terenie Gminy Chełm

Ponadto w roku 2025 został opracowany Lokalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji Gminy Chełm na lata 2025 - 2028 przy współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Lublinie.

Struktura organizacyjna i zatrudnienie w Ośrodku Pomocy Społecznej Gminy Chełm w Pokrówce.

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Ośrodka Pomocy Społecznej struktur organizacyjną Ośrodka tworzą:

- 1 osoba - dyrektor,
- 1 osoba - główny księgowy,
- 1 osoby - wieloosobowe stanowisko do spraw księgowości,

- 1 osoba – stanowisko do spraw kadr,
- 1 osoba – stanowisko do spraw administracji biurowej,
- 2 osoby - wieloosobowe stanowisko do świadczeń rodzinnych,
- 6 osób – wieloosobowe stanowisko pracowników socjalnych,
- 1 osoba – asystent rodziny.

Na dzień 31 grudnia 2025 roku w Ośrodku Pomocy Społecznej Gminy Chełm zatrudnionych było 14 pracowników na umowę o pracę. Wśród zatrudnionych było 6 pracowników socjalnych, co spełnia wymóg art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej

Stosownie do art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej kierownik Ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia wykaz potrzeb w tym zakresie. Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej. Przy realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej szczególną uwagę należy zwrócić na działania ukierunkowane na ochronę i polepszenie warunków życia najsłabszych grup społecznych, zagrożonych wykluczeniem oraz na tworzenie warunków umożliwiających im aktywne uczestnictwo w życiu społecznym.

W 2026 roku Ośrodek będzie kontynuował realizację zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw oraz podejmował nowe inicjatywy w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.

Mając powyższe na uwadze przedstawiam potrzeby w zakresie pomocy społecznej oparte o analizę oraz możliwości Ośrodka:

- Poprawa dostępu do usług dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami,
- Rozwój systemu opieki nad dzieckiem oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez wzmocnienie wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz rodzin wspierających,
- Kompleksowa pomoc rodzinom (konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, terapia i mediacja rodzinna, pomoc prawna, szkolenia, spotkania grup wsparcia) – utworzenie punktu konsultacyjnego wsparcia dla rodzin,
- Ubieganie się o środki finansowe w ramach programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością dla JST,

- Ubieganie się o środki finansowe w ramach programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Opieka Wytchnieniowa dla JST,
- Wprowadzanie form wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – prace społecznie użyteczne.
- Podnoszenie poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej poprzez stałe podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry pomocy społecznej.
- Opieka nad osobami starszymi- organizacja różnych form usług opiekuńczych.

Przedstawione w sprawozdaniu z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Chełm w 2025 r. działania pokazują, że w obecnej polityce społecznej spotykamy się ze zmianą wizerunku ośrodków pomocy społecznej z tych wypłacających jedynie świadczenia pieniężne na aktywnych kreatorów tejże polityki lokalnie, czyli w najbliższym otoczeniu. Nasze inicjatywy, przedsięwzięcia, usprawnienia organizacyjne i formy pracy z osobą zagrożoną wykluczeniem społecznym świadczą o podmiotowym jej traktowaniu, o stosowaniu zasady partycypacji społecznej w podejmowaniu działań na rzecz zmiany w jej życiu rodzinnym, społecznym czy zawodowym. Mamy nadzieję, że działania podejmowane przez OPS Gminy Chełm przyczynią się do rozwoju ciekawych, a zarazem innowacyjnych form pomocy dla mieszkańców naszej Gminy.

Należy jednak podkreślić, że pomoc społeczna nie jest w stanie funkcjonować i skutecznie wypełniać swoich zadań bez odpowiedniego wsparcia otoczenia tj. samorządu terytorialnego, sektora zdrowotnego, edukacji, policji, organizacji pozarządowych, wolontariuszy i innych podmiotów.

Stąd kierujemy szczególne podziękowanie do Państwa za dotychczasową stałą i systematyczną współpracę, która pozwala nam na skuteczne pomaganie i wdrażanie aktywnej polityki społecznej w naszej Gminie.

Dyrektor wraz z pracownikami OPS Gminy Chełm